

Broj:1115-3-UP/13
Dana:22.08.2013. godine

Ministarstvo prosvete i kulture
n/r ministra, gđin Goran Mutabdžija

Republički pedagoški zavod
n/r direktora gđin Predrag Damjanović

Predmet - Disciplinska odgovornost zaposlenih u obrazovnim institucijama

Poštovani,

Ciljevi obrazovanja definisani Konvencijom o pravima djeteta i Zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju u direktnoj su vezi sa ostvarivanjem prava djeteta uopšte, a ne samo prava na obrazovanje, i kao takvi usmjereni su na zaštitu osnovnih vrijednosti garantovanih Konvencijom, a to je prije svega ljudsko dostojanstvo djeteta.

Pri tome, Konvencija posebno naglašava, da se uvijek mora imati u vidu uzrast djeteta, njegove potrebe i njegove razvojne mogućnosti, odnosno najbolji interes djeteta mora biti prioritet u svakoj situaciji i u ostvarivanju svih garantovanih prava za svako dijete.

Obrazovanje je, prema Konvenciji mnogo više od formalnog školovanja i obuhvata čitav niz životnih iskustava i procesa učenja koji djeci omogućavaju da i individualno i kolektivno, razvijaju svoje ličnosti i svoje talente i sposobnosti.

Pitanje školske discipline izuzetno je važno za obrazovni sistem i pretpostavka je za samostalan rad, rad odjeljenske zajednice i škole u cjelini. Pri tome je posebno važno jasno definisati pitanje disciplinske odgovornosti i učenika i zaposlenih u vaspitno-obrazovnim institucijama.

Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju¹, članom 117. stav 1. utvrđene su teže povrede radnih dužnosti zaposlenih, a stavom 2. istog člana utvrđena je disciplinska mjera za utvrđenu težu povredu radne dužnosti.

Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju², članom 87. stav 1. utvrđene su teže povrede radnih dužnosti zaposlenih, a stavom 2. istog člana utvrđena je disciplinska mjera za učinjenu težu povredu radne dužnosti.

Zakonom je prepušteno školama da svojim normativnim aktom regulišu sva druga pitanja koja se odnose na utvrđivanje odgovornosti zaposlenih, pokretanje i vođenje disciplinskog postupka, izricanje disciplinske mjere zbog učinjene povrede, prigovor na donesenu odluku.

¹ Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, Službeni glasnik RS broj 74/08, 71/09, 104/11

² Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju, Službeni glasnik RS broj 74/08, 106/09, 104/11

Zakonom o srednjem obrazovanju, član 93. utvrđeno je da sva pitanja koja se odnose na prava, obaveze i odgovornosti radnika škole, a koja nisu regulisana ugovorom o radu i ovim zakonom, reguliše Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Zakonom je, članom 140. utvrđena obaveza škola da svoju organizaciju i opšte akte usklade sa odredbama ovog zakona u roku od osam mjeseci od dana stupanja zakona na snagu.

Postupajući u jednom broju predmeta, kojima se ukazuje na povrede prava učenika u obrazovnom sistemu, a u vezi sa povredom radne dužnosti zaposlenih i utvrđivanjem njihove odgovornosti zbog povrede radne dužnosti u obrazovnom sistemu, ombudsman za djecu konstatuje da

- da pravilnik o disciplinskoj odgovornosti zaposlenih u jednom broju škola nije ni donesen na osnovu Zakona u oblasti obrazovanja; kao pravni osnov uzima se Zakon o radu, Kolektivni ugovor, Posebni kolektivni ugovor za oblast obrazovanja,
- da pravilnik škole i kada je donesena na osnovu zakona u oblasti obrazovanja, ne prati izmjene zakona, jer se u skladu sa izmjenama i dopunama zakona ne vrši usklađivanje pravilnika,
- da škole imaju različit pristup u definisanju nadležnog organa koji donosi odluku o izricanju disciplinske mjere,
- da škole imaju različit pristup u određivanju povreda radnih dužnosti i u dijelu težih povreda radnih dužnosti, i pored činjenice da su iste zakonom definisane,
- da škole imaju različit pristup i u vođenju disciplinskog postupka,
- da pravilnik škole stupa na snagu danom njegovog donošenja,
- da pravilnik škole nije javno objavljen.

Prema Zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju odgovornost je na direktoru škole koji obezbjeđuju zaštitu prava učenika, zaštitu zdravlja učenika i njihovu sigurnost u školi, te preduzima mjere u zaštiti prava učenika, što znači da je dužan, u svim slučajevima kada ima saznanje da je bilo koji oblik nasilja nad djetetom počinjen od strane zaposlenog u školi, pokrenuti postupak radi utvrđivanja njegove odgovornosti. Pokretanje i vođenje disciplinskog postupka traži jasno definisana pravila i procedure, koja u skladu sa zakonom obezbjeđuju zaštitu prava i učenika i zaposlenih radnika.

Imajući u vidu da pitanje disciplinske odgovornosti zaposlenih zbog povrede njihove radne dužnosti u obrazovnoj ustanovi, nije na odgovarajući način normativno uređeno, te da škole imaju vrlo različit pristup u pokretanju i vođenju disciplinskog postupka i izricanju disciplinskih mjera i zbog težih povreda radne dužnosti definisanih zakonom, a što dovodi do povrede prava učenika u obrazovnom sistemu,

Ombudsman za djecu u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim članom 9. Zakona o ombudsmanu za djecu,

PREDLAŽE

- Ministarstvu prosvete i kulture i
- Republičkom pedagoškom zavodu

Da u skladu sa svojim ovlaštenjima, vezano za utvrđivanje odgovornosti zaposlenih u obrazovnim ustanovama zbog povrede njihove radne dužnosti, preduzmu potrebne mjere za sprečavanje postupanja koja dovode do povrede prava učenika u obrazovnom sistemu,

na način, da se, u skladu sa Zakonom, sva pitanja koja se tiču povrede radne dužnosti zaposlenih i njihove odgovornosti u obrazovnim ustanovama, urede pravilnikom na jedinstven način,

te da u roku od 15 dana Instituciju obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
mr Nada Grahovac

